

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1980/715

KARAR NO : 1981/725

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunan, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmesine karşın sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu suçlarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olan suçlara ait davanın, Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Hasan Türkmen ve arkadaşları

O L A Y : Sanıkların 1975 yılı Haziran ayında "Mecidiyeköy Halk Birliği" adı altında faaliyet gösteren bir dernek kurdukları, sanıklardan Gülay Büyükoğuz'un dernek tüzüğü dışında bazı siyasi girişimlerde bulunduğu, değişik zamanlarda dernekte ve bu sanığın evinde yapılan aramada yasaklanmış yayınlarla "Halkımıza, işçi arkadaşlar, emekçi halkımız, kurtuluşa kadar savaş" gibi başlıklar taşıyan çok sayıda bildiriler elde edildiği, bunların halka dağıtıldığı, bu bildirilerle Türk Ceza Yasası'nın 312. maddesinin ihlâl edildiği, sanıkların; halkı kanunlara karşı silahlı ayaklanmaya tahrik ve teşvik için 12 Ekim 1975 günü Taksim'de yapılan Halk Partisi seçim mitinginde kalabalık arasında sızdıkları, öteki sanıklarla, Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi'nin örgütünde faaliyet gösteren Turgay Yıldırım'a slogan söylettikleri, "Kurtuluşa kadar savaş, emekçi halkımız" başlıklı bildirileri dağıttıkları, böylece sanıkların; yaşa dışı cemiyete girerek teşriki mesai yaptıkları ve işçi sınıfının diğer sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye yönelik bildiriler dağıttıkları, Deniz Gezmiş ve Mahir Çayan'ın eylemlerini tasdikle Çin'de ki Mao Rejimini örnek alarak yurdumuzda da bu rejimin teessüsüne çalıştıkları, böylece sosyal bir sınıfın, diğer sosyal sınıflar üzerinde tahakkümünü tesis etmeye, sosyal bir sınıfı ortadan kaldırmaya ve memleket içinde müesses iktisadi veya sosyal nizamlardan birini devirmeye yönelik cemiyet kurmak suçunu işledikleri ileri sürülerek, eylemlerine uyan Türk Ceza Yasası'nın 141/1., 173/son. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle İstanbul C. Savcılığı'na kamu davası açılmıştır.

İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesi, 18.1.1979 gününde, 1977/656-1979/25 sayılı ile; sanıklara atılı suçların niteliğine göre, davada sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevli olduğu, gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi, 7.11.1980 gününde, 1980/1144 sayılı ile; suçun, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği, davada ağır ceza mahkemesinin görevli olduğu kanısına vararak, görevli yargı yerinin belirtilmesi için 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre Mahkememiz'e başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özdural, İsmail Oğuz, Şeref Tolungüç, Orhan Erdem, Y.İsmet Ayer ve Hasan Çelikkale'nin katılmaları ile yaptığı, 9.11.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Makimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı ve Askerî Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki düşünce yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ve Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Nail Yücel'in Askerî Yargı yerinin görevli olduğu biçimindeki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçların, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği anlaşılmaktadır.

Olay kısmında oluş biçimi açıklanan suçlar; cumhuriyete, vatan ve milletin bütünlüğüne, bağımsızlığına, bölünmezliğine, milli güvenliğe yönelik olarak işlendiğinden, Milli Güvenlik Konseyi 7 sayılı Kararı 4. maddesi kapsamında ve bu yönüyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmaktadır.

Anılan suçlar, hernekadar sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenmiş ise de, bu suçlar; sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu ^{herhangi bir} suçla genel ve ortak amaç içerisinde ve 4.5.1981 günlü ilke kararında öngörüldüğü biçimde örgütsel ve organik bağlantı içinde işlendiğini belirleyen dosyada yeterli ve somut kanıt bulunmaktadır. Şöyleki; iddianamede sanık Turgay Yıldırım'ın Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisinde faaliyet gösterdiği, sanıkların "Kurtuluşa kadar savaş, emekçi halkımız, kurtuluş" gibi sloganları ve bildiri-leri bulundurup, halka dağıttıkları, sanıkların; Deniz Gezmiş, Mahir Çayan ve benzeri kişilerin silahlı eylemlerini tasvip ederek, Çin'de ki Mao rejimini örnek alıp yurdumuzda da bu rejimin teessüsüne çalıştıkları belirlenmektedir. Sanıkların eylemleri ve kurdukları derneğin faaliyetleride nazara alınınca Türkiye İhtilalci İşçi Köylü Partisi örgütü ile ilişki içinde buldukları ortaya çıkmaktadır. Halen bu örgüt ile ilgili davalara sıkıyönetim askeri mahkemelerince elkonulduğu bilindiğinden, bu davanın da sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu davalarla genel ve ortak amaç içerisinde bağlantılı olduğu ortaya çıkmaktadır.

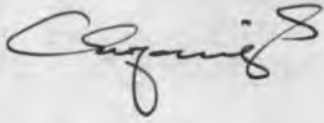
Bu duruma göre, davaman Askerî Yargı yerinde görülmesi gerektiğinden, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi'nce yapılan başvurunun reddine karar verilmelidir.

.../....

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askerî Mahkemesi'nce yapılan başvurunun reddine 9.11.1981 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

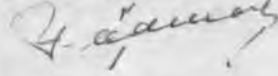
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Özduval

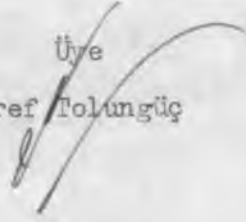
Üye

İsmail Oğuz

Üye

Şeref Tolungüç

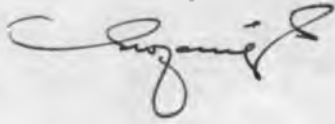
Üye

Orhan Erdem

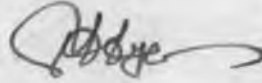
Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan

Üye

Y.İsmet Ayer

Üye

Hasan Çelikkale

i/ç

23 12